

חמש מאות הצעירים הדתיים שפשוט על ישובי העולים, ערב הבחירות לכנסת ה' חמישית, כדי להביא להם את דבר המפ' לגה הדתית-הלאומית, נשאו על מכוניותיהם סימנות רבות. אף אחת מהן לא היתה יותר מושכת מאשר זו שקראה: "אחיו של סגן השר עושה עסקים - אל תתן להם קולך!" כי הכל זכור, באותם הימים, את פרשת גיגי פרס, ואת עסקיו עם משרד-הבטחון (העולם הזה 1247).

אך בעיני איש אחד לא מצאה הסיסמה חן. היה זה גיגי פרס, והיתה לו סיבה טובה לכך.

תרומת המפא"יניק. פרס-האה ידע מה לעשות. הוא התקשר באופן דחוף עם משה דוקלר, מנהל מחלקת ההלחאה של בנק המזרחי, הכלי הכלכלי של המפא"ל. בפיו היתה טענה מרה: "איך זה? אני נתתי לך סכום גדול לקרן-הבחירות של המפלגה הדתית-הלאומית, ואתם משתמשים בכסף הזה כדי להשמיץ אותי?"

דוקלר הסמיק. הוא הבטיח לפרס הוועם כי החל מאותו רגע שוב לא תשמע המפ" ד"ל רמז כלשהו על הפרשה המפוקפקת. הוראות המורות בנידון ניתנו לכל מנהלי מערכת הבחירות.

בין מקבלי הוראה זו היו גם הצעירים הנלהבים של המפלגה. הם לא ידעו מה הסיבה, אך הדבר סיקרן אותם מאוד. הם פתחו בחקירה שקטה. השבוע הגיעו לפתרון התעלומה.

עחונות

גולת הכותרת

הכותרת הגדולה התנוססה בראש העמוד הראשון של חזרונים, ביום הרביעי השבועי: "קרבות יהודים של סדר הפל"ן באלג'יר". לקראת השתתפות בקריאת הכותרת הרוץ צעתי היה ברור: שוב התקשור לוחמי-השיח רור ביהודים. ההתפתחות, שהחלה באוראן, נמשכת ומתקרבת לשיאה.

אך מי שטרח לעיין בידעיה שהופיעה בתחת לכותרת, קרא לתמהונו את הרבנים הבאים: "עוצר הלילה השודר באוראן מאו המהור" מות שהתחוללו שם ברובע היהודי בראש השנה יכנס לתוקפו החל מהלילה כבר ב' שעה 10, כתובה על מעשה ללא תקדים בגסותו שנעשה עליידי אנשי הארגון הצבאי החשאי היינו - פארודיה על "הלחיית דה" גול".

על רקע הפגנה ברברית זו, אירעה התנגי שות בין אנשי הארגון הצבאי החשאי לבין המשטרה. המפגינים ידו אבנים והטילו בקי בוקי מולוטוב, ואילו המשטרה השתמשה ברימונים מדמיעים.

במשך היום הוטלו באוראן 4 פצצות פלאסטיות עליידי אנשי הארגון הצבאי ה' חשאי וכמה אנשים נפצעו ביריות, ביניהם היהודי זאק טובול. באלג'יר נרצח עליידי טרוריסטים מאנשי פל"ן, שירו מתוך מכונית נוסעת, היהודי מרסל קדוש, בן 37.

"עתני אוראן קיבלו הוראה לא להבליס מכאן ואילך את מעשי הטרור". במלים אחרות: מאזן היום הסתכם בשני קרבנות יהודים, מהם אחד ביד הפאשיס' טיס האירופיים, ואילו השני ביד איש ה' פל"ן. קרוב לוודאי ששני היהודים לא נפ' נעו בשל יהדותם, אלא בשל שרותיהם לצד זה או אחר במאבק.

דרכי אדם

השר הפך לשוער

"כאשר יתפרסם ספר זכרונותי הוא יביא לנפילת הממשלה הבריטית!" הצהיר לפני 12 שנה עולה חדש, שהגיע לישראל מ' בריטניה, בשם שלמה חלקן. האיש, שאינם להפיל את ממשלת הלייבור של אסלי, היה מוכר באותה תקופה בכריטיניה וברחבי העולם בשם סידיני סטנלי.

סטנלי עשה היסטוריה בישראל כאשר היה העולה הראשון שמדינות זרות ביקשו את הסגרתו. כי כשהגיע לישראל, היה סטנלי מבוקש עליידי הסקוטלנדיארו וה' סורטי (הבולשת הצרפתית) גם יחד. באנגליה שלאחר מלחמת העולם השנייה היה סידיני סטנלי איש עסקים מצליח, אחד מעשירי מדינה ובעל קשרים כל יכר (המשך בעמוד 10)

עחונאי ערבי מישראל, שחזר זה עתה מוועידת בלג'אד,

מתאר הסרגדיה של ערבי שבני ארצות-ערב מנדים אותו

החומר הזה נמצא, בלי כל ספק, בידה. זוהי לא ציפה, כנראה, לתשובה כזו. הוא מיהר להסתלק. לפני שהתרחק ביקשתי לדעת אם הגיעו אחסאן עבד אל-קדוס, עורך רז אל-יוסף; ואחמד בהא אל-דין, עורך אל-אחיבאר; האחים אמין, בעלי דאר אל-אח' באר לשעבר, ויורשי סיכרי אבאווה, שהודח מתפקידו, כעורך אל-מוצואר, בגלל מאמר בו תבע לצרף את ישראל לפדרציה מרחבית. הוא ענה בחיוב ונעלם.

באותו יום הספקתי להכיר מספר עתוני אים וסופרים ערביים אחרים. כולם, בלי יוצא מן הכלל, מיהרו לברוח בשומעם שאני ערבי מישראל. המלה "ערבי" עשתה עליהם רושם הפוך מזה שציפיתי. החשדנות ניכרה בעיניהם, אחרים מהם חייכו כאילו אומרים: "ערבי מישראל? אנתנו מבינים..."

מה באמת הבינו? בשבילים היו כל העתונאים הישראלים בבחינת מרגלים, שבאו לרגל על הועידה, כפי שכתבו בעתוני קאהיר שהגיעו ל' בלג'אד למחרת פתיחת הועידה. הם הבינו גם שערבי ישראלי אינו יכול לעזוב באופן

אח

ראשיד חוסיין

חוקי את ישראל אלא אם הוא משרת את השלטונות. קשה היה להם להבין שכל אד רח ישראלי יכול לנסוע לחוץ-לארץ, אפילו יהיה באופוזיציה. זו היתה הסיבה שדחפה את רובם להסתיר ולברוח ממני עד סיום הועידה. סיבה אחרת היא שהם גם פחדו לדבר עם עתונאי ישראלי. זוהי ארזי אמר לי בפירושו, ביום הועידה האחרון: "אתה שם אותנו במצב לא נוח בנסותך לדבר איתנו."

היתה גם תופעה אחרת מעניינת: שני עתונאים, מתוך 42 שבאו מרצ'ם, לא פחדו ולא ברחו. אלה היו שני העתונאים בעלי העמדה וההשפעה החזקה ביותר בעתונות רצ'ם, אחרי עורך אל-אהרס הסניין היכל, ידיו האישי של הנשיא עבד אל-נאצר. ה' אחד היה אחסאן עבד אל-קדוס, בעל רז אל-יוסף לפני ההלאמה ועורכו כעת - והשני היה אחמד בהא אל-דין, עורך השב' עון הנפוץ ביותר בעולם הערבי, אחיבאר אל-יוס. וגם עורך היומן הידוע אל-אחיבאר. עם שניהם היו לי השיחות המעניינות ב' יותר בבלג'אד. הרגשתי אומנם שהיו מעדי' פים לא לדבר איתי, אך כשניגשתי אליהם, לא ברחו ועצו על שאלותי.

מדינה דו-לאומית

אחסאן עבד אל-קדוס (40), נחשב בארצות ערב וגם בין ערביי ישראל

לסופר האהוב ביותר על ציבור הקוראים בעולם הערבי. ספריו - לרוב רומנים - הוצאו בכמה מהדורות תוך זמן קצר. כ' לוחם אמין נגד המלך פארוק והאריסטוק' רציה המצרית בומנו, תפס אחסאן עמדה חזקה מאד קום המהפכה. בימים הראשו' נים של ההפיכה הוצע לו תפקיד שר ב' ממשלה החדשה. הוא דחה את ההצעה ב' אורמו: "אני רק סופר, תודה". אך קיבל על עצמו תפקיד צעין הקשר בין קבוצת הקצינים לבין ראשי השלטון מימי פארוק. עבד אל-קדוס, שלחם בסארוק, התרגל לומר כל מה שהוא חושב. שנה אחרי ס' לוקו של פארוק, תבע באחד ממאמריו ש' הצבא יחזור לאוהליו ויחזיר את השלטון לאורחים. עמדתו החזקה לא הצילה אותו משיבה במשך כמה חודשים בבית הסוהר. כעבור זמן הודה עבד אל-קדוס שטעה י' החל תומך בשלטון החדש במלוא כוחו ובנאמנות מכסימאלי.

לפני כמה חודשים כתב מאמר, שעורר התעניינות רבה בישראל. כמה מן העתונים הישראלים העתיקו אותו ופירשוהו סירו' שים רבים. ואמנם, היה זה מאמר מעניין ביותר ומעורר מחשבות רבות.

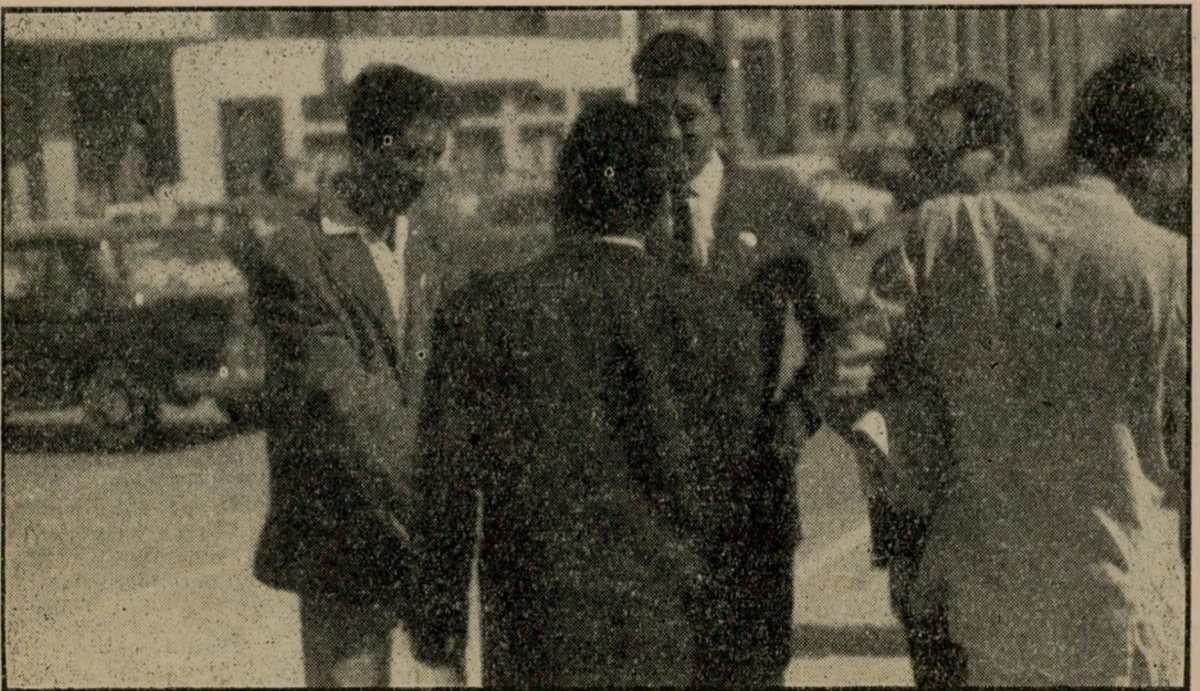
תחת הכותרת "מלחמות קטנות" כהב עבד אל-קדוס ברוז אל-יוסף, שצירכים ל' הפסיק לחשוב לא רק על מלחמת-עולם אלא גם על מלחמות קטנות כדרך לפתור בעיות. הוא קבע שכל מלחמה קטנה עתי' דה להוביל למלחמת-עולם שלישית. הוא שלל בפירוט גם פתיחת מלחמה קטנה בפלסטין" והרגיש שמלחמה כזו תפתח למלחמה עולמית.

המאמר לא עורר רוגז בחוגי ממשלת רצ'ם כפי שניחשו עתונאים ישראליים. עצם העובדה שהמאמר התקבל בשקט, התפרש כאילו משלימה ממשלת רצ'ם עם דעותיו של עבד אל-קדוס בקשר לפלסטין.

ניגשתי יחד עם פואד שאבי לעבד אל-קדוס והצגנו את עצמנו. הסופר הצנוע ו' הביישן לחץ את ידנו וחיך באדיבות. הו' כרתי לו את מאמרו הנ"ל. שאלתי: "ובכן, אתה שולל את המלחמה כפתרון אפשרי ל' בעיות העולם, כולל הבעיה הערבית-ישר' אלית?"

הב' ענה, והוסיף: "אבל אין פירוש הדבר שנותר על העקרונות והזכויות שלנו". "ומה הוא פתרון השלום שהיית מציע לבעיה?" שאלתי.

עבד אל-קדוס לא היסס. הוא קבע ב' פסקנות: "אני נגד מדינות גזעניות. אני נגד מדינה יהודית, מוסלמית או נוצרית. הפתרון הוא הקמת מדינה אחת בארץ-ישראל כולה, תוך החזרת הפליטים הערביים אליה". נחסותי לשאול: "ובידי מי יהיה ה' שלטון?"

ראשיד חוסיין עם שר ההסברה בממשלת תוניס, ליד מרכז העתונות בבל' ג'אד. ראשיד חוסיין (ימין) נראה עם העיתונאי הישראלי פואד שאבי (שמאל), משוחח עם השר התוניסי, הספנה את גבו למצלמה. עיקר דבריו של השר התוניסי: "על ערביי ישראל לעבור למדינות ערב."